ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๓๕๔๑

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน “Caution Sign”

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘๗๘๗ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒
๒. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๒๒๕๗๘ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ฯ จำนวน ๑๓ แผ่น

ด้วยปรากฏข้อเท็จจริงว่า บุคคลที่ถูกบันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน “Caution Sign” หรือ “บุคคลเฝ้าระวัง” ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๒๕/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖ ระหว่าง นายเล่าสือ แซ่ลี ผู้ฟ้องคดี กับ นายทะเบียนอำเภอเวียงแก่น ที่ ๑ ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอเวียงแก่น ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๖๔๖/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ ระหว่าง นางสาวจิตรา แซ่ลี ผู้ฟ้องคดี กับ นายทะเบียนอำเภอเวียงแก่น ที่ ๑ ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอเวียงแก่น ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งทั้งสองคดี ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองเชียงใหม่) เห็นว่าตนเองได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ร่วมกันออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวทางทะเบียน และสำนักบริหารการทะเบียนได้บันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน Caution Sign ทั้งนี้ ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุด เห็นว่า ปัจจุบันผู้ฟ้องคดียังไม่ถูกนายทะเบียนท้องที่ออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวทางทะเบียน ส่วนการที่สำนักบริหารการทะเบียนบันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน Caution Sign ก็เพื่อเป็นการสนับสนุนมาตรการป้องกันการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อช่วยให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนใช้ความระมัดระวังในการให้บริการเป็นพิเศษ โดยจะต้องสอบสวนและตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้ละเอียดรอบคอบจนเป็นที่แน่ชัดว่าผู้นั้นเป็นเจ้าของชื่อและเป็นเจ้าของรายการบุคคลที่แท้จริง จึงจะดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่บุคคลนั้น ตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘๗๘๗ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน อันเป็นการเตรียมการหรือดำเนินการเพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองในเรื่องทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน หรือเป็นเพียงขั้นตอนการพิจารณาทางปกครอง ไม่ใช่การระงับการเคลื่อนไหวทางทะเบียน หรือเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ ที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี หรือทำให้ผู้ฟ้องคดีถูกตัดสิทธิต่าง ๆ ที่จะได้รับการบริการทางทะเบียน หรือไม่สามารถย้ายที่อยู่ได้ ที่จะมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การบันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน Caution Sign จึงไม่ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

/กรมการปกครอง ...

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนเกี่ยวกับการบันทึกเครื่องหมายการแจ้งเตือน Caution Sign มิให้กระทบต่อสิทธิของบุคคล อันอาจเป็นเหตุให้มีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง จึงขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร แจ้งอำเภอ สำนักงานเขต สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น ทุกแห่ง ทราบเกี่ยวกับการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวข้างต้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียน ทั้งนี้ หากยังไม่ปรากฏพยานหลักฐานที่เชื่อได้ว่าผู้ที่ถูกบันทึกเครื่องหมายการแจ้งเตือน Caution Sign กระทำทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนหรือแอบอ้างใช้ชื่อและรายการบุคคลของผู้อื่น ผู้นั้นย่อมมีสิทธิที่จะได้รับบริการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนได้ตามกฎหมาย และห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ปฏิเสธการขอรับบริการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนโดยเด็ดขาด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรษิษฐ์ สัมพันธรัตน์)
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริต
การทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน
โทร. ๐ ๒๗๙๑ ๗๓๒๒-๓

○ คำสั่ง (ต. ๒๑)

คำร้องที่ ๘๔๘/๒๕๖๕
คำสั่งที่ ๖๔๖/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๙ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

นางสาวจิตรา แซ่ลี ผู้ฟ้องคดี

ระหว่าง

นายทะเบียนอำเภอเวียงแก่น ที่ ๑
ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอเวียงแก่น ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๕/๒๕๖๕ หมายเลขแดงที่ ๒๖๗/๒๕๖๕ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองเชียงใหม่)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและเพิ่มเติมฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นราษฎร มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๘๐ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ร่วมกันออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดี โดยสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และนายทะเบียนอำเภอฝางได้ร่วมกันบันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน “Caution Sign” ในรายการของบุคคลขณะผู้ฟ้องคดีอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๑๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยผู้ฟ้องคดีไม่เคยได้รับแจ้ง ไม่มีการบอกกล่าว ไม่ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีทราบสาเหตุข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และไม่ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐาน

/ก่อนการออก...

ศาลปกครองสูงสุด
19 เม.ย. 2566
ศาลปกครองสูงสุด

ก่อนการออกคำสั่งตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถใช้ชีวิตได้เป็นปกติอย่างวิญญูชน โดยเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถลงทะเบียนฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่แจ้งว่าบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ฟ้องคดีถูกระงับรายการ และเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถทำบัตรประจำตัวประชาชนบัตรใหม่ได้ เนื่องจากรายการบัตรของผู้ฟ้องคดีถูกระงับการเคลื่อนไหวเป็นบุคคลเฝ้าระวัง “Caution Sign” ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่ไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดี และให้คืนหลักฐานเอกสารรายการในทะเบียนบ้านดังเดิม

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้แจงตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้น ความว่า การสั่งระงับความเคลื่อนไหวรายการทางทะเบียนจะดำเนินการโดยนายทะเบียนอำเภอ ในเขตท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ตามกฎหมาย และจากการตรวจสอบข้อมูลการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีพบว่าผู้ฟ้องคดียังไม่ถูกนายทะเบียนในเขตท้องที่สั่งระงับความเคลื่อนไหวรายการทางทะเบียน ส่วนการที่ผู้ฟ้องคดีถูกสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง บันทึกการแจ้งเตือน “Caution Sign” นั้น โปรแกรมดังกล่าวจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการสนับสนุนมาตรการป้องกันการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน และช่วยให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทางทะเบียนมีความรอบคอบและพึงระมัดระวังเป็นพิเศษมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การดำเนินการด้านต่างๆ ให้แก่บุคคลที่มีเครื่องหมาย “Caution Sign” จะต้องสอบสวน และตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ ให้ละเอียดรอบคอบจนแน่ชัดว่าผู้นั้นเป็นเจ้าของชื่อและรายการบุคคลที่แท้จริงจึงจะดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่บุคคลดังกล่าว ซึ่งการบันทึกชื่อและรายการบุคคลในโปรแกรมการแจ้งเตือน “Caution Sign” ไม่ได้เป็นการตัดสิทธิต่างๆ ของผู้นั้นที่จะได้รับการบริการทางทะเบียนแต่อย่างใด ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนได้ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายการบุคคลและสอบสวนบุคคลในพื้นที่ที่ผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนาขณะทำบัตร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองหมู่ที่ ๓ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น ซึ่งทั้งสองคนให้การว่าทั้งสองคนเกิด เติบโตและเรียนหนังสือที่หมู่บ้านนี้ ปกครองหมู่บ้านนี้มานาน รู้จักและคุ้นเคยกับลูกบ้านเป็นอย่างดี ยืนยันว่าไม่รู้จัก ไม่เคยเห็นหน้าบุคคลที่ใช้ชื่อนางสาวจิตรา แซ่ลี (ผู้ฟ้องคดี) มาก่อน และบุคคลดังกล่าวไม่เคยอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ส่วนบ้านเลขที่ ๒๑๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลปอ

ศาลปกครองสูงสุด
19 เมย. 2566
ศาลปกครองสูงสุด

/อำเภอเวียงแก่น...

อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นที่อยู่ขณะทำบัตรประชาชนก็ไม่มีอยู่จริงในพื้นที่หมู่บ้านที่ตนทั้งสองปกครองแต่อย่างใด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งสำนักทะเบียนอำเภอเวียงแก่น ที่ ๒๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๔ สั่งจำหน่ายหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ฟ้องคดี และได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบตามหนังสือ ที่ ชร ๑๓๑๘.๒/๒๒๒ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๔ แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวแต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชี้แจงตามคำสั่งศาลโดยมีสาระสำคัญเช่นเดียวกับคำชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ร่วมกันออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีขณะอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๑๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ตามที่ผู้ฟ้องคดีได้กล่าวอ้างในคำฟ้อง อีกทั้งการที่สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง บันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน “Caution Sign” ในรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีนั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่าโปรแกรมดังกล่าวจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการสนับสนุนมาตรการป้องกันการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน และช่วยให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทางทะเบียนมีความละเอียดรอบคอบและระมัดระวังเป็นพิเศษมากยิ่งขึ้น โดยมิได้มีการตัดสิทธิต่างๆ ของผู้ฟ้องคดีที่จะได้รับบริการทางทะเบียนราษฎรแต่อย่างใด ประกอบกับข้อเท็จจริงปรากฏว่า ภายหลังจากที่สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง บันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน “Caution Sign” ในรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดี เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ แล้ว ผู้ฟ้องคดียังคงดำเนินการย้ายที่อยู่ตามทะเบียนราษฎร จากบ้านเลขที่ ๒๑๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย เข้าไปอยู่ในบ้านเลขที่ ๑๐๖๓ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ และต่อมาได้ย้ายทะเบียนราษฎรไปยังบ้านเลขที่ ๘๐ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ ดังนั้น การบันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน “Caution Sign” จึงไม่ใช่การออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎร ประกอบกับการบันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือนดังกล่าวไม่ใช่เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ แต่เป็นเพียงการดำเนินการแจ้งเตือนเพื่อให้เป็นไปตามหนังสือสั่งการภายในของหน่วยงานทางปกครอง อันเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ปฏิบัติอย่างถูกต้องเท่านั้น ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ศาลปกครองสูงสุด
19 เม.ย. 2566
ศาลปกครองสูงสุด

/ศาลปกครอง...

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น ความว่า แม้โปรแกรมการแจ้งเตือน "Caution Sign" ดังกล่าวได้จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนมาตรการป้องกันการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนก็ตาม แต่เป็นมาตรการที่กระทบสิทธิและทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยเฉพาะผู้ฟ้องคดีซึ่งประกอบอาชีพสุจริต มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งไม่ได้หลบหนีและไม่มีพฤติการณ์เป็นภัยต่อความมั่นคงและประเทศชาติ นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดียังเป็นการออกคำสั่งโดยไม่แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ฟ้องคดีทราบภายใน ๓ วัน นับแต่ได้รับแจ้งคำสั่ง อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๑๐ (๔) ของระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และข้อ ๒ ของกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใด... มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙... ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้... "การพิจารณาทางปกครอง" หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง "คำสั่งทางปกครอง" หมายความว่า (๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว... พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร

ศาลปกครองสูงสุด
19 เม.ย. 2566
ศาลปกครองสูงสุด

/พ.ศ. ๒๕๓๔...

พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๘/๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้มีนายทะเบียนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้... (๔) นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณี เป็นนายทะเบียนอำเภอ และให้มีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ... มาตรา ๑๐ วรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีปรากฏหลักฐานเชื่อได้ว่า การดำเนินการแจ้ง การรับแจ้ง การบันทึก หรือการลงรายการเพื่อดำเนินการจัดทำหลักฐานทะเบียนต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ได้ดำเนินการไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ หรือโดยอำพราง หรือโดยมีรายการข้อความผิดจากความเป็นจริง ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งไม่รับแจ้ง จำหน่ายรายการทะเบียน เพิกถอนหลักฐานทะเบียน และดำเนินการแก้ไขข้อความรายการทะเบียนให้ถูกต้อง แล้วแต่กรณี วรรคสี่ บัญญัติว่า การดำเนินการตามวรรคสาม... ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งระงับการเคลื่อนไหวทางทะเบียนไว้ก่อนที่จะรับฟังคำชี้แจงหรือการโต้แย้งได้ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑ กำหนดว่า ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการแจ้ง การรับแจ้ง การบันทึก หรือการลงรายการเพื่อจัดทำหลักฐานทะเบียนราษฎรใดดำเนินการไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ หรือโดยอำพรางข้อเท็จจริง หรือมีรายการข้อความผิดจากความเป็นจริง เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วปรากฏหลักฐานเชื่อได้ว่ามีการดำเนินการเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรในลักษณะดังกล่าวจริง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรกรณีนั้นไว้ก่อน

จากบทบัญญัติดังกล่าว ผู้ที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เพิกถอนหรือห้ามกระทำการได้นั้น ต้องเป็นบุคคลที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้จากการกระทำที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนั้น ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีขณะอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๑๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว และให้คืนหลักฐานเอกสารรายการในทะเบียนบ้านดังเดิม เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นนายทะเบียนอำเภอตามมาตรา ๘/๒ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติ

ศาลปกครองสูงสุด
19 เม.ย. 2566
ศาลปกครองสูงสุด

/การทะเบียน...

การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้ได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งอำเภอเวียงแก่น ที่ ๒๔๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ได้ร่วมกันออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๑๐ วรรคสาม และวรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ประกอบกับข้อ ๑ ของกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่ปรากฏตามคำชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่าได้ตรวจสอบข้อมูลการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีพบว่า ผู้ฟ้องคดียังไม่ถูกนายทะเบียนในเขตท้องที่สั่งระงับความเคลื่อนไหวรายการทางทะเบียน ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ได้ร่วมกันออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดี ส่วนการที่สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง บันทึกการแจ้งเตือน “Caution Sign” ในรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีนั้น โปรแกรมดังกล่าวจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการสนับสนุนมาตรการป้องกันการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน และช่วยให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทางทะเบียนมีความรอบคอบและพึงระมัดระวังเป็นพิเศษมากยิ่งขึ้น โดยจะต้องสอบสวนและตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ ให้ละเอียดรอบคอบจนเป็นที่แน่ชัดว่าผู้นั้นเป็นเจ้าของชื่อและรายการบุคคลที่แท้จริงจึงจะดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่บุคคลนั้น ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีกรมการปกครองได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว๘๗๘๗ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประชาชน ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร อันเป็นการเตรียมการหรือดำเนินการเพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองในเรื่องทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน หรือเป็นเพียงขั้นตอนการพิจารณาทางปกครองเท่านั้น ไม่ใช่การระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎร หรือเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี หรือทำให้ผู้ฟ้องคดีถูกตัดสิทธิต่างๆ ที่จะได้รับการบริการทางทะเบียนราษฎร หรือไม่สามารถแจ้งย้ายที่อยู่ได้ ที่จะมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การบันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน “Caution Sign” จึงไม่ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลจึงไม่อาจรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาได้ อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น

ศาลปกครองสูงสุด
19 เมย. 2566
ศาลปกครองสูงสุด

/เมื่อศาลไม่อาจ...

เมื่อศาลไม่อาจรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาแล้ว อุทธรณ์ข้ออื่นของผู้ฟ้องคดีจึงไม่จำต้องวินิจฉัย เพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป

การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

นายภิรัตน์ เจียรนัย ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายอนุพงศ์ สุขเกษม
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายฤทัย หงส์สิริ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายวิบูลย์ กัมมาระบุตร
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

พลโท สุรพงศ์ เปรมบัญญัติ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุด
19 เม.ย. 2566
ศาลปกครองสูงสุด

○ คำสั่ง (ต. ๒๑)

คำร้องที่ ๗๗๕/๒๕๖๕
คำสั่งที่ ๑๒๕/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๓ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	นายเล่าสือ แซ่ลี	ผู้ฟ้องคดี
	นายทะเบียนอำเภอเวียงแก่น ที่ ๑ ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอเวียงแก่น ที่ ๒	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ๔๖/๒๕๖๕ หมายเลขแดงที่ ๒๗๑/๒๕๖๕ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองเชียงใหม่)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นราษฎร มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๘๑๓/๑ หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่งอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ร่วมกันออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีและสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และนายทะเบียนอำเภอฝางได้ร่วมกันบันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน "Caution Sign" ในรายการของบุคคลขณะผู้ฟ้องคดีอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๕๐/ช หมู่ที่ ๑๙ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยผู้ฟ้องคดีไม่เคยได้รับแจ้ง ไม่มีการบอกกล่าว ไม่ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีทราบสาเหตุข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และไม่ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานก่อนการออกคำสั่งตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ปฏิเสธการให้บริการทางทะเบียนราษฎร

ศาลปกครองสูงสุด
23 ม.ค. 2566
ศาลปกครองสูงสุด

/แก่ผู้ฟ้องคดี...

แก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ แล้ว แต่ยังไม่ได้รับแจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งที่ระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดี และให้คืนหลักฐานเอกสารรายการในทะเบียนบ้านดังเดิม

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชี้แจงตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้นว่า ข้อมูลปัจจุบันตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรผู้ฟ้องคดีอยู่บ้านเลขที่ ๘๑๓/๑ หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่งอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ การสั่งระงับความเคลื่อนไหวรายการทางทะเบียนจะดำเนินการโดยนายทะเบียนอำเภอในเขตท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ตามกฎหมาย และจากการตรวจสอบข้อมูลการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีพบว่า ผู้ฟ้องคดียังไม่ถูกนายทะเบียนในเขตท้องที่สั่งระงับความเคลื่อนไหวรายการทางทะเบียน ส่วนการที่ผู้ฟ้องคดีถูกสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง บันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน “Caution Sign” นั้น โปรแกรมดังกล่าวจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการสนับสนุนมาตรการป้องกันการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน และช่วยให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทางทะเบียนมีความรอบคอบและพึงระมัดระวังเป็นพิเศษมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การดำเนินการด้านต่างๆ ให้แก่บุคคลที่มีเครื่องหมาย “Caution Sign” จะต้องสอบสวน และตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ ให้ละเอียดรอบคอบจนแน่ชัดว่าผู้นั้นเป็นเจ้าของชื่อและรายการบุคคลที่แท้จริงจึงจะดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่บุคคลดังกล่าว ซึ่งการบันทึกชื่อและรายการบุคคลในโปรแกรมการแจ้งเตือน “Caution Sign” ไม่ได้เป็นการตัดสิทธิต่างๆ ของผู้นั้นที่จะได้รับการบริการทางทะเบียน จึงเป็นความเข้าใจผิดของผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้ออกคำสั่งระงับความเคลื่อนไหวรายการทางทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้แจงตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้นทำนองเดียวกันกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งอำเภอเวียงแก่น ที่ ๑๕๙/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยงานทะเบียนทั่วไป กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร กฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนในส่วนของชนกลุ่มน้อยและคนต่างด้าวอื่นๆ งานทะเบียนชนกลุ่มน้อยและบัตรประจำตัวบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและแรงงานต่างด้าวอื่น และปฏิบัติงานอื่นๆ ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่มอบหมายและสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การดำเนินการที่เกี่ยวข้องจึงเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

ผู้ฟ้องคดีชี้แจงว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ฟ้องคดีได้ไปติดต่อขอรับบริการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน แต่ถูกเจ้าหน้าที่ปฏิเสธการให้บริการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองสูงสุด
23 ม.ค. 2566
ศาลปกครองสูงสุด

/ขณะอาศัย...

ขณะอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๕๐/ช หมู่ที่ ๑๙ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว และให้คืนหลักฐานเอกสารรายการในทะเบียนบ้านดังเดิม โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจสั่งระงับการเคลื่อนไหวทางทะเบียนตามมาตรา ๘/๒ (๔) ประกอบกับมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้ได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งอำเภอเวียงแก่น ที่ ๑๕๙/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ กรณีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว อย่างไรก็ดี ผู้ฟ้องคดีจะมีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองได้ต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนเสียหายโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ร่วมกันออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีขณะอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๕๐/ช หมู่ที่ ๑๙ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย อีกทั้งการที่สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง บันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน “Caution Sign” ในรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีนั้น โปรแกรมดังกล่าวจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการสนับสนุนมาตรการป้องกันการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน และช่วยให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทางทะเบียนมีความรอบคอบและพึงระมัดระวังเป็นพิเศษมากยิ่งขึ้น โดยมิได้เป็นการตัดสิทธิต่างๆ ของผู้ฟ้องคดีที่จะได้รับการบริการทางทะเบียนราษฎร การบันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน “Caution Sign” จึงไม่ใช่การระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรและไม่ใช่การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาว่า การบันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน “Caution Sign” มีสาเหตุมาจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้เสนอความเห็นไปยังสำนักการทะเบียน กรมการปกครอง ทำให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งได้ติดต่อขอแจ้งย้ายที่อยู่ใหม่ไม่สามารถแจ้งย้ายที่อยู่ได้ อันเป็นการกระทบสิทธิของผู้ฟ้องคดี การบันทึกโปรแกรมดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แม้โปรแกรมดังกล่าวได้จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนมาตรการป้องกันการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนก็ตาม แต่เป็นโปรแกรมและมาตรการที่กระทบสิทธิและทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับ

ศาลปกครองสูงสุด
23 ม.ค. 2566
ศาลปกครองสูงสุด

/ความเดือดร้อน...

ความเดือดร้อนหรือเสียหายขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพปวงชนชาวไทย โดยเฉพาะผู้ฟ้องคดีซึ่งประกอบอาชีพสุจริต มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งไม่ได้หลบหนีและไม่มีพฤติการณ์เป็นภัยต่อความมั่นคงและประเทศชาติ นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดี ยังเป็นการออกคำสั่งโดยไม่แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ฟ้องคดีทราบภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่มีคำสั่ง เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีมีโอกาสโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริงภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับแจ้งคำสั่ง อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๑๐ (๔) ของระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และข้อ ๒ ของกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใด... มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองหรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙... ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้... "การพิจารณาทางปกครอง" หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง "คำสั่งทางปกครอง" หมายความว่า (๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว...พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๘/๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้มีนายทะเบียนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้... (๔) นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี เป็นนายทะเบียนอำเภอ และให้มีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ...มาตรา ๑๐ วรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีปรากฏหลักฐานเชื่อได้ว่าการดำเนินการแจ้ง การรับแจ้ง การบันทึก หรือการลงรายการเพื่อดำเนินการจัดทำหลักฐานทะเบียนต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ได้ดำเนินการไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบหรือโดยอำพราง หรือโดยมีรายการข้อความผิดจากความเป็นจริง ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งไม่รับแจ้งจำหน่ายรายการทะเบียน เพิกถอนหลักฐานทะเบียน และดำเนินการแก้ไขข้อความรายการทะเบียนให้ถูกต้อง แล้วแต่กรณี วรรคสี่ บัญญัติว่า การดำเนินการตามวรรคสาม... ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งระงับการเคลื่อนไหว

ศาลปกครองสูงสุด
23 ม.ค. 2566
ศาลปกครองสูงสุด

/ทางทะเบียน...

ทางทะเบียนไว้ก่อนที่จะรับฟังคำชี้แจงหรือการโต้แย้งได้ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑ กำหนดว่า ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการแจ้ง การรับแจ้ง การบันทึก หรือการลงรายการเพื่อจัดทำหลักฐานทะเบียนราษฎรใดดำเนินการไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ หรือโดยอำพรางข้อเท็จจริง หรือมีรายการข้อความผิดจากความเป็นจริง เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วปรากฏหลักฐานเชื่อได้ว่ามีการดำเนินการเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรในลักษณะดังกล่าวจริง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรกรณีนั้นไว้ก่อน

จากบทบัญญัติดังกล่าว ผู้ที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เพิกถอนหรือห้ามกระทำการได้นั้น ต้องเป็นบุคคลที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้จากการกระทำที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนั้นตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีขณะอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๕๐/ช หมู่ที่ ๑๙ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว และให้คืนหลักฐานเอกสารรายการในทะเบียนบ้านดังเดิม เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นนายทะเบียนอำเภอตามมาตรา ๘/๒ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้ได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งอำเภอเวียงแก่น ที่ ๑๕๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ได้ร่วมกันออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ประกอบกับข้อ ๑ ของกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่ปรากฏตามคำชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่าได้ตรวจสอบข้อมูลการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีพบว่า ผู้ฟ้องคดียังไม่ถูกนายทะเบียนในเขตท้องที่สั่งระงับความเคลื่อนไหวรายการทางทะเบียน ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ได้ร่วมกันออกคำสั่งระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดี ส่วนการที่สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง บันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน “Caution Sign” ในรายการทะเบียนราษฎรของผู้ฟ้องคดีนั้น โปรแกรมดังกล่าวจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการสนับสนุนมาตรการป้องกันการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน และช่วยให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทางทะเบียนมีความรอบคอบและพึงระมัดระวังเป็นพิเศษมากยิ่งขึ้น โดยจะต้องสอบสวนและตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ ให้ละเอียดรอบคอบจนเป็นที่แน่ชัดว่าผู้นั้นเป็นเจ้าของชื่อและรายการบุคคลที่แท้จริง

ศาลปกครองสูงสุด
23 ม.ค. 2566
ศาลปกครองสูงสุด

/จึงจะดำเนิน...

จึงจะดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่บุคคลนั้น ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีกรมการปกครองได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว๘๗๘๗ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร อันเป็นการเตรียมการหรือดำเนินการเพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองในเรื่องทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน หรือเป็นเพียงขั้นตอนการพิจารณาทางปกครองเท่านั้น ไม่ใช่การระงับการเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎร หรือเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี หรือทำให้ผู้ฟ้องคดีถูกตัดสิทธิต่างๆ ที่จะได้รับการบริการทางทะเบียนราษฎร หรือไม่สามารถแจ้งย้ายที่อยู่ได้ ที่จะมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การบันทึกโปรแกรมการแจ้งเตือน “Caution Sign” จึงไม่ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลจึงไม่อาจรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาได้ อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงฟังไม่ขึ้น

เมื่อศาลไม่อาจรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาแล้ว อุทธรณ์ข้ออื่นของผู้ฟ้องคดีจึงไม่จำต้องวินิจฉัย เพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป

การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

นายฤทัย หงส์สิริ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายอนุพงศ์ สุขเกษม
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายวิบูลย์ กัมมาระบุตร
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายรังสิกร อุปพงศ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายภิรัตน์ เจียรนัย
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุด
23 ม.ค. 2566
ศาลปกครองสูงสุด